

نمایش

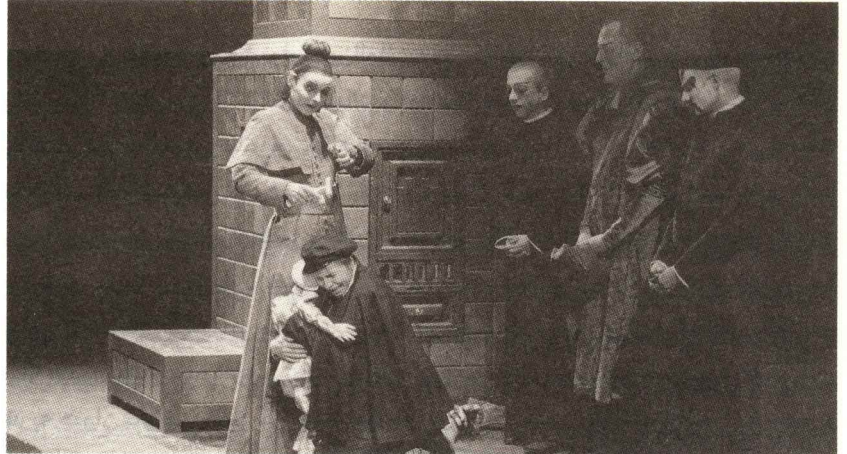
ع

۶

هفدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر
تهران - ۱۱ الی ۱۵ بهمن ۱۳۷۷

۱۱ بهمن ۱۳۷۷ - ۲۰۰ ریال

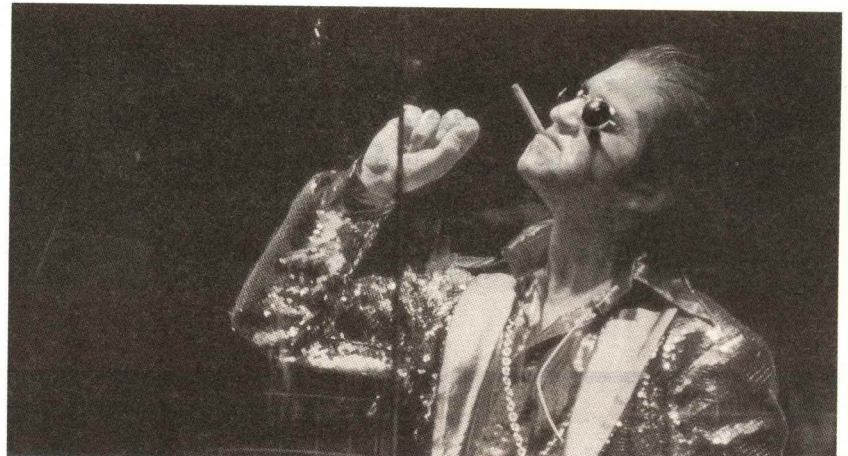
- مردم تئاتر می‌خواهند
- گزارش جلسه نقد و بررسی
- یادداشتهای منتقدان
- گذشته همراه ماست
- تئاتر ایران در پشت قله‌ها
- تمرین در کارخانه یخ
- علم از ثروت بهتر است
- پیشینه شانزده دوره جشنواره
- بخش انگلیسی

پینوکیو فاوست

پینوکیو فاوست

گزارش آکادمی

مردم تئاتر می خواهند

فهرست

- ۲ □ مردم تئاتر می خواهند
- ۳ □ گزارش جلسه نقد و بررسی
- ۴ □ یادداشتهای منتقدان
- ۶ □ گذشته همراه ماست
- ۷ □ تئاتر ایران در پشت قله‌ها
- ۸ □ تمرین در کارخانه یخ
- ۹ □ علم از ثروت بهتر است
- ۱۰ □ پیشینه شانزده دوره جشنواره
- ۱۱ □ بخش انگلیسی

لاله تقیان

امسال برنامه‌ریزی هفدهمین جشنواره بین‌المللی فجر با تحولاتی همراه بود. تصمیم برای پیش‌فروش بلیط نمایش پس از شانزده سال، و استقبال فراوان تماشاگران از برنامه‌های جشنواره نشان داد که «مردم تئاتر می‌خواهند». این استقبال تنها از برنامه‌های خارجی به عمل نیامد، بلکه اغلب آثار نمایشی گروه‌های کشورمان نیز از توجه و علاقه‌مندی مردم بهره‌مند شدند. اما فراموش نکنیم که تهران شهری کلان با جمعیتی کلان است و طبیعتاً تالارهای محدود و معدود نمایش در زمان محدود جشنواره نخواهد توانست پذیرای همه باشد. بنابراین با وجود تمامی ترفندهای پیش‌بینی شده و پیش‌فروش بلیط‌ها، بسیاری از مشتاقان پشت در ماندند و از دیدن نمایش‌ها محروم شدند. و این میان بسیاری نیز که خود دست‌اندرکار نمایش‌اند به عنوان ناراضی‌ترین گروه‌ها معترض بودند که چرا نتوانسته‌اند آثار خوب نمایشی را ببینند. به ویژه هنرمندان شهرستانی که تنها مکان تبادل فکر و اندیشه و آموزش و ارتباط را در همین روزها و در ایام این جشنواره جستجو می‌کنند. بی‌تردید آنان در این اعتراض محق‌اند، چرا که برای این فرصت کوتاه باید یکسال دیگر صبر کنند. و از سوی دیگر مسئولان جشنواره نیز بی‌تقصیرند، چون زمان محدود است و برقراری نظم و آرامش تالارهای نمایش لازم. بنابراین باید به راه‌حل‌های دیگر اندیشید، به ویژه اگر مسئولان بخواهند جنبه بین‌المللی جشنواره را در سالهای آتی نیز حفظ کنند؛ و اگر آمد و شد هنرمندان دیگر کشورها بدون آشنائی و دیدار و ارتباط با هنرمندان ایران صورت گیرد، همان به که به عقب باز گردیم و جشنواره را تنها به شهرستانی‌ها اختصاص دهیم.

امروز حدود ده روز از جشنواره می‌گذرد و آنان که به سالن‌ها راه یافته‌اند خوشحال و آنان که پشت درها مانده‌اند ناراضی! و برخی هنرمندان شهرستانی دلگیر و مغموم.

به گمان من اگر شیوه برگزاری جشنواره فجر را در سالهای آتی (چنانکه در اغلب جشنواره‌های معتبر تئاتری دنیا مرسوم است) بر این منوال بگذاریم که آثار منتخب و برتر نمایش‌هایی که در طول سال به اجرا در می‌آیند به جشنواره راه یابند، قدری از مشکل کاسته خواهد شد. هم هنرمندان برای راه یافتن به جشنواره در طول سال بیشتر می‌کوشند، هم هنرمندان شهرستانی و دانشجویان بی‌بهره نمی‌مانند و هم مردم دوستدار تئاتر فرصت مناسب شرکت در جشنواره را به دست می‌آورند.

شیوه فعلی که متکی بر خلق آثار نمایشی در مدتی کوتاه و برای اجرا در جشنواره است، باری است سنگین بر دوش مسئولان، هنرمندان و عوامل پشتیبانی نمایش‌ها که اغلب گروه‌ها برای اجرا در طول سال باید وقفه‌ای چند ماهه را نیز تحمل کنند. مضافاً که این شیوه از رقابت در بالا بردن کیفیت کارها نیز به شدت می‌کاهد.

نمایش

ویژه هفدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

سر دبیر: لاله تقیان

همکاران این شماره:

فاطمه کباریان، شهناز یوسفی،

فاطمه شفیعی، لیلا مینائی، فرزانه

سرمدی، سهیل خداپرستی

« گزارش ششمین جلسه نقد و بررسی »

خبرنگار جشنواره

وقوع می‌پیوندد باید شعاعی از ادبیات را برای ما به همراه داشته باشد. دکور نمایش بیشتر از آنکه بتواند یک انسجام فکری را به ما نشان بدهد، یک تخطی را به ما نشان می‌دهد. همجواری آدمها در یک جای تثبیت شده معنایی را به من القاء نمی‌کند. توری که در نمایش بود برای من تعبیر نشد و من ارتباطی کشف نکردم.

*****

شکل گفتاری ارائه می‌شود. آغاز نمایش صرفاً شنیداری است. وی در مورد عدم ارتباط با تماشاگران اظهار داشت که به چه دلیل باید آوازهایی خوانده شود که مطابق فرهنگ ایرانی نیست. تطابق صحنه‌ای برای مخاطب روی نمی‌دهد و انگیزه ایجاد صحنه در ابهام باقی می‌ماند. این نمایشنامه یکی از آثار کم‌دی خوب شکسپیر است. آنچه از اجرا برای ما به

در جلسه امروز که قرار بود «رویای یک شب نیمه تابستان» به کارگردانی آقای کریمی حکاک مورد نقد و بررسی قرار گیرد به دلیل عدم حضور آقای حکاک تنها توسط مسئول جلسه برگزار شد. مسئول جلسه نظرات خود را راجع به این نمایش چنین بیان داشتند: خط داستانی در این نمایش شامل دو وجه است اما ارتباطی بین این وضعیت در اجرا دیده نمی‌شود. در آغاز نمایش ۲۰ الی ۲۵ دقیقه از کار به

خبر

بازبینی برای شرکت در جشنواره پذیرفته نشده است با مشاهده کارهایی نسبتاً ضعیف در بخش مسابقه شروع به اعتراض کرده و مدعی برتری کار پذیرفته نشده خود براین نمایشها شدند. برخی از گروههای مذکور مدعی هستند که کارهایشان از برخی نمایشهای بخش ویژه هم بهتر بوده. با توجه به گذشت چیزی حدود ده روز از جشنواره برخی از تماشاگران می‌گویند: ذهنیت برتری کارهای بخش ویژه نسبت به بخش مسابقه در حال تغییر است.

خیابانی در پارک بعثت دچار حادثه شدند، بدین صورت که وقتی آنان در حال اجرای نمایش بودند سارقین موتور سیکلت کارگردان نمایش "امیر آتشیانی" را به سرقت بردند و امید داریم این بار نیز با پیگیری هوشمندان نیروهای انتظامی کارگردان نمایش "سنت مدرن" پاداش زحماتش را بگیرد.

اعتراض

علی اصغر دشتی
تعدادی از افراد گروههایی که کار آن‌ها در

حمایت نیروهای انتظامی

به دنبال حادثه مربوط به درگیری مزاحمین با گروه نمایش خیابانی در ترمینال غرب، باید از سوی تمامی هنرمندان از نیروهای انتظامی که در حمایت از هنرمندان و رسیدگی به وضعیت کارگردان آسیب‌دیده "عباس عبدی" و جلب مزاحمین صورت فعالیتی انسان دوستانه و قانون مدارانه داشتند، تشکر و قدردانی کنیم. ضمناً گروه دیگری از بازیگران نمایش‌های

یادداشت‌های منتقدان

اپیدمی شاهنامه خوانی

علیرضا احمدزاده

فرود سیاوش نوشته حسن باستانی و به کارگردانی مریم معترف در سالن تئاتر سایه با استقبالی خوب مواحه شد روایت تراژدی فرود با بازی سعید داخ و جریره با بازی فریبا متخصص چندمین نمایشی بود که در بخش ویژه و مسابقه به مضامینی ایرانی در دوران ایران باستان می‌پرداخت. اپیدمی شاهنامه خوانی کم‌کم آزاردهنده می‌شود طوری که در هر سالنی قدم می‌گذارید صدای طبل و سورنا و دف و فریادهای گوشخراش پهلوانان را می‌شنوید. نمایش میدانی فراهم شده است و ما نیکخواهان را می‌بینیم که بر خاک می‌نشینند و کین‌جویان پیروز صحنه را ترک می‌کنند. گفتار نیک، پندار نیک و کردار نیک هیچکدام از نیکان را نمی‌رهاند این تقدیر در بهای امید را تک به تک به روی هم می‌بندد. حسن باستانی در ترکیب کلمات و دریافت ریتم نمایشنامه تلاشی ارزشمند را داشت و اگر اجرای شتابزده مریم معترف اجازت می‌داد کاری دیدنی را به تماشا نشسته بودیم. راوی در ابتدا فرود را نشان

می‌داد و تخور می‌نامیدش و برعکس. در لابه‌لای صحنه‌ها بازیگران در میانه کلمات هم می‌دویدند و تمرکز و یکدستی کار را زایل می‌کردند. نقش‌های متعدد برای یک بازیگر با تغییرات اندکی در بدن و بیان منظور شده بود در حالیکه شخصیت تخور در تضاد با شخصیت‌های دیگر مخصوصاً شخصیت ریونیز است. در این میان سعید داخ در ارائه سه نقش خود موفق‌تر عمل کرده بود. با ویرایش روی هنگامه دار و به بار نشستن جملات کار قابل اصلاح است چه در این اجرا هر کس در انتظار دیالوگ خودش نشسته است و به جملات نقش دیگر گوش نمی‌دهد.

رنالیسم زیبای شکارگاه ممنوع

علی اصغر دشتی

نمایش شکارگاه ممنوع به کارگردانی آقای برهانی مرند با ساختاری کاملاً دراماتیک و اجرایی از هر لحاظ موفق به یک اثر نمایشی زیبا دست یافت. اجرا این نمایش که با کارگردانی دقیق و ظریف صورت گرفته

بود با کمک تمامی عناصر اجرای نمایش (بازیگر، طراحی صحنه، لباس، نور و ...) اثری را خلق کرد که توانست تماشاگر را با طرح نسبتاً پیچیده نمایشنامه همراه کند.

این نمایشنامه با دقت در شخصیت پردازی بسیار زیبا، و اجرا و نشان دادن آن شخصیتها توسط بازیگران موفق، قدرت گروه اجرایی را نشان می‌داد.

تنها چیزی که احساس می‌شد جای کار بیشتری دارد بررسی دقیق‌تر شخصیت پسر آن پیرزن یعنی شوهر زن است، چرا که آن شخصیت از لحاظ فیزیکی در صحنه حضور ندارد ولی محور حوادث گذشته و حال نمایشنامه است. پس نمایشنامه‌نویس برای بررسی این محور از طریق دیالوگهای پیرزن و زن وارد عمل می‌شود و از آنجا که اینگونه نمایشنامه‌ها تکیه زیادی بر روابط علت و معلولی دارند، بایستی نکات گنگ پایان نمایش که برای بسیاری سؤال باقی گذاشت کمی واضح‌تر شود.

نکته قابل توجه در اجرای این اثر یکدستی کاملی بود که بین عناصر اجرا به دست آمده بود و اندکی با بازی نپخته بازیگر نقش دختر در صحنه دوم دچار مشکل گردید.

گروه تئاتر ارمنستان در هفدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، نمایشی را با عنوان «مرگ کیکاس» اثر «تومانیان» نویسنده صاحب نام ارمنی در تالار سنگلج اجرا کردند. «مرگ کیکاس» اجرائی ظریف و دلنشین و سرشار از خلاقیت و آفرینش هنری بود. سراسر نمایش تصاویری است از تخیلات زنی جوان که به آینده‌اش می‌اندیشد. این تخیل تمامی زندگی است. از آغاز دلدادگی، زناشوئی، عشق به فرزند، ارتباطات اجتماعی و ... اما شیوه‌ای که استپانیان کارگردان گروه برای آفرینش این نمایش زیبا برگزیده بود بی‌تردید آموزش خوبی بود برای گروههایی که خود را بیش از حد به تزئینات نمایشی (دکور، لباس، آکسسوار...) متکی می‌سازند. مرگ کیکاس در واقع با تکه‌ای پارچه به اجرا در آمد. وسائل صحنه اندک، لباسها ساده، و حتی کلام در حداقل نیاز؛ و به جای همه حرکت، ریتم، ارتباط عاطفی و توانائی «بازیگر» در آفرینش هنری که هر صحنه‌ای باید بدان اتکا کند. ظرافت و زیبایی این کمدی شیرین که اغلب بازیگرانش بسیار جوان، بسیار توانمند و دانشجوی تئاتر هستند در میان برنامه‌های جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر درخششی خاص داشت.

چرا نیلوفر آبی را دوست دارم؟

نیلوفر آبی نوشته و کار حمید امجد که در روزهای هفتم و هشتم جشنواره در تالار چهارسو به صحنه آمد هر چند که بنا به گفته کارگردان هنوز شکل نهایی خود را

نیافته و اشکالاتی در ضرب‌آهنگ و بازی‌های آن به چشم می‌خورد و به نظر می‌رسد که قسمت‌های ابتدایی و آغازین متن نیز می‌تواند و باید موجزتر گردد لیکن بی‌شک یکی از زیباترین کارهای جشنواره است زیرا با آن نویسنده‌ای صاحب قریحه و دارای نثری زیبا و نمایشی معرفی می‌گردد که ضمناً اطلاعات خوبی از اساطیر، آئین‌ها و شگردهای نمایشی شرق دارد و اثری آفریده‌است که کاربردی مقطعی و گذرا ندارد و چون شعر حافظ و مولانا، که هر کس از ظن خود یار آن می‌گردد. از هر منظری که به آن بنگری معنایی تازه خواهد یافت و اما این تنها زیبایی‌های متن نیست که نیلوفر آبی را نمایشی دیدنی می‌سازد که بازی خوب بهروز بقایی طراحی صحنه مؤثر و کارآی رضا کیانیان و موسیقی مناسبی که برخلاف بسیاری از اجراهای جشنواره تنها جنبه تزئینی نداشته و بدون آنها ضربه‌ای اساسی به نمایش خواهد خورد، همه با هم به یاری متن می‌آیند و علیرغم مدت طولانی اجرا تماشاگر را تا انتها با خود می‌برند.

«حضور وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در تالار وحدت»

آقای مهاجرانی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی روز جمعه برای دیدن نمایش «بهرام چوبینه» کار گروه لاهوتی از کشور تاجیکستان در تالار وحدت حضور یافتند.

قبل از شروع نمایش سرپرست گروه لاهوتی از حضور آقای مهاجرانی تشکر و قدردانی کرد و مراتب احترام متقابل خود را نسبت به توجه دکتر مهاجرانی به هنر نمایش ابراز کرد.

نامه به بولتن

نامه‌ای از جانب آقای رایانی مخصوص به دفتر بولتن رسید که عیناً چاپ می‌شود. در مورد آن تنها این نکته را ذکر می‌کنیم که مطلب اصلی در شماره ۵ بولتن بسیار مفصل است و از میان نامه‌های متعددی که با همین مضمون به دست ما رسیده است انتخاب شده و تنها به ذکر چند سطر از آن بسنده شد.

سلام علیکم.

با احترام بدین وسیله در پاسخ به مطلبی که در شماره ۵ بولتن روزانه به چاپ رسیده‌است. مطلبی ارائه می‌شود. امیدوارم چاپ شود و همچنان که دیگر مطالب را بدون حد و حدود و قصور، چاپ می‌فرمائید؛ این بار نیز چنین کنید. خوشحال خواهم شد این مقدمه را هم درج نمایید.

نامه‌ای به مجله نمایش

دست پخت "محفوظ" شما را خواندم. خوشحال خواهم شد زیارتتان کنم و یا جرأت پیدا کنید، اسمتان را به زبان بیاورید! ادعا ندارم و می‌دانم در حال جویندگی هستم و دانشجو هستم و به هستن می‌اندیشم. امیدوارم مطلع باشید که بنده! قدری نسبت به حرکت‌های مذبحخانه حساسم و لااقل دست خط و ردپای خود را پس از حروفچینی پاره کنید. اثرات آن را پیش از جشنواره در "پامهر" تعقیب کردم و به امید حق، رسوایی هر چه زودتر به تحقق خواهد پیوست. فقط امیدوارم مسئولان مرکز هنرهای نمایشی به اسناد و حرفهای بنده توجه کنند و نگویند، گناه دارد!

مهرداد رایانی مخصوص

*****

گذشته همراه ماست

گفتگوی فرامرز طالبی (نویسنده) و حسین عاطفی (کارگردان)

«مسیو یعنی ویلن»

شاید تفسیرهای دیگری از حرفهای من می‌شد. علاقه شخصی من به تئاتر در مونولوگ است. حرفم به این معنی نیست که به دیالوگ اعتقادی ندارم. نه من فقط دارم از علاقه شخصی خودم حرف می‌زنم. و برایش دلیل هم دارم. در مونولوگ تنهایی انسان بیشتر نمود پیدا می‌کند و بدون واسطه می‌توان به آن رسید.

طالبی - فکر نمی‌کنی عوامل صحنه، می‌تواند تأثیرگذار باشد؟

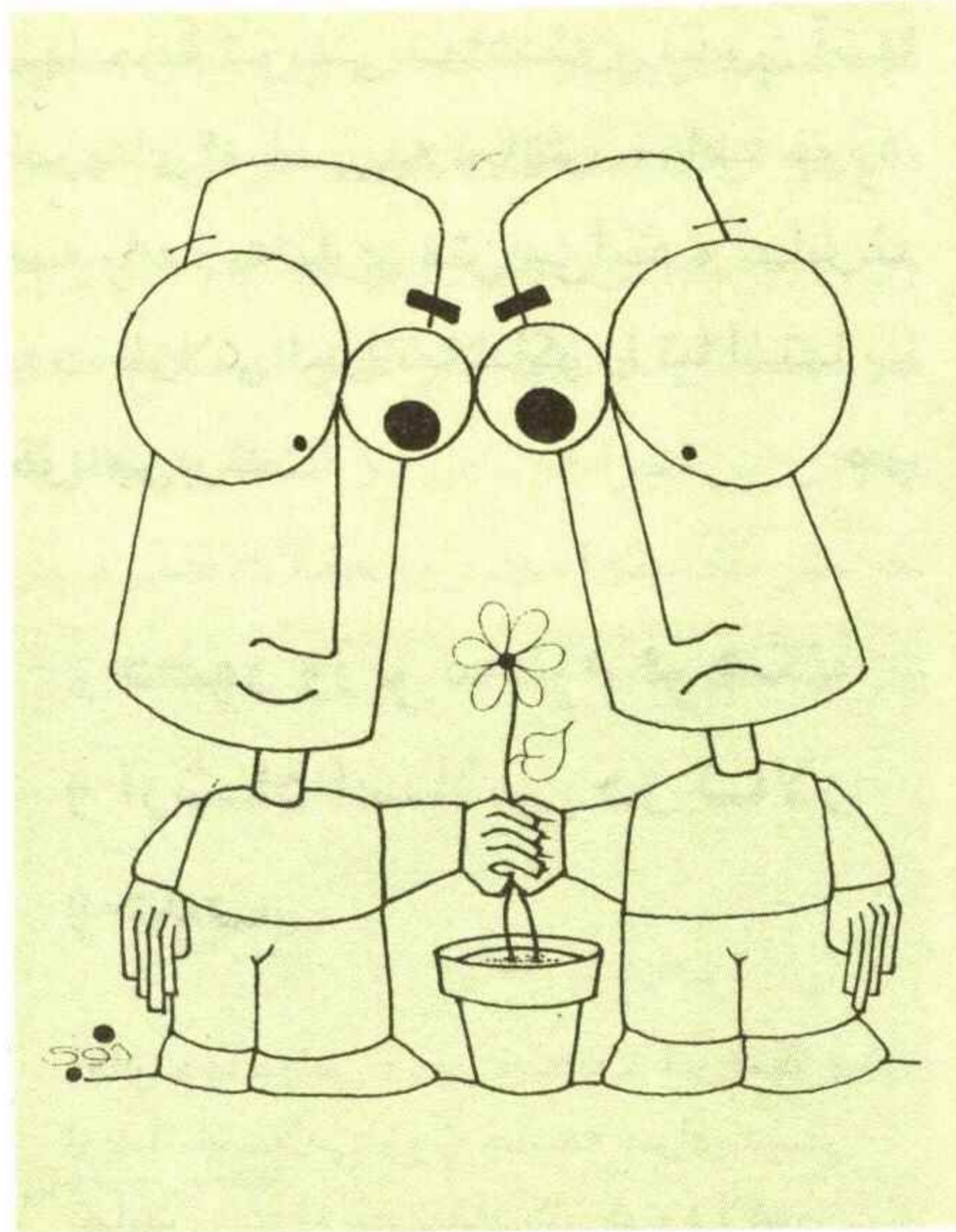
عاطفی - نه اینکه عوامل صحنه بدون تأثیر باشند، من از چیز دیگری صحبت می‌کنم. و آن سهم هنرپیشه در نمایش است.

عاطفی - آقای طالبی به عنوان یک نمایشنامه‌نویس، اگر بخواهی «مسیو یعنی ویلن» را چاپ کنی، به عنوان قصه چاپش می‌کنی یا به عنوان نمایش.

طالبی - آن حسی که به هنگام نوشتن این کار سراغم آمده بود، ساختار داستانی داشت. به همین دلیل داستان شد. اما کاری که تو با این اثر کردی آن را به یک متن نمایشی تبدیل کرد. اگر آنچه را که تو کردی به ذهن من می‌رسید، یقین بدان، نمایشنامه‌اش می‌کردم. به هر حال من بیشتر نمایشنامه نوشته‌ام تا قصه. اتفاقی که حالا افتاده به نظرم، خیلی جالب است.

شکل داستانهای کوتاه نوشته شد، با این تفاوت که در تمام آنها، دوم شخص را به جای اول شخص انتخاب کردم. و در تمام آنها تصویر با مخاطب سخن می‌گوید.

وقتی گفتم این اثر را می‌خواهم اجرا کنم، پیش خودم گفتم چطور؟ تا اینکه روزی روخوانی اجلالی را دیدم و کمی جان گرفتم. برخورد تو با نمایشنامه، برخوردی خلاق است. تئاتر ما به این تجربه بسیار نیاز

دارد.

طالبی - سؤال من اینست که چرا نمایشنامه‌هایی را انتخاب می‌کنی که یک بازیگر دارد.

عاطفی - خوب شد ما باهم داریم صحبت می‌کنیم. اگر این بحث رودرروی ما نبود،

طالبی - آقای عاطفی، یک بار داستان «مسیو یعنی ویلن» را برایت خواندم و تو از این کار بسیار خوشت آمد. چند روز بعد تصمیم گرفتی آن را اجرا کنی. در این اثر دنبال چه می‌گشتی؟

عاطفی - اول اینکه من فرامرز طالبی را بیشتر نمایشنامه‌نویس و محقق می‌شناختم تا داستان‌نویس. به هر حال این داستان را من یک نمایشنامه دیدم. در این گونه کارها، من از دوستم جمال اجلالی که به نظرم هنرپیشه‌ای بسیار قوی است کمک می‌گیرم. نمایش را برایش خواندم. اجلالی هم همان حسی را پیدا کرد که به من دست داده بود. اما در این اثر دنبال چه می‌گشتم؟ من معتقدم گذشته، همواره همراه ماست. احساس درست از فرهنگ گذشته، همواره آدم را به آینده دل گرم می‌کند. آدمهای این کار در یافت کلی قصه، همه دارای شخصیت‌های قابل توجهی هستند.

عاطفی - حالا، این اثر را در چه شرایطی نوشتی؟

طالبی - مدتها بود که به فکر ثبت دوران کودکی و نوجوانیم بودم. سالهایی که در رشت گذشت - این گذشته همواره با من زندگی می‌کند. و بالاخره این مجموعه به

تئاتر ایران در پشت قله‌ها!

گفتگو با شکرخدا گودرزی، کارگردان نمایش «یادگار زیران»

محمدحسین ناصر بخت

حل شد و یک اتاق در اختیار ما گذاشتند و ما توانستیم لااقل روخوانی کنیم. اما در خصوص آماده سازی این نمایش مرکز هیچ‌گونه کمکی تا به حال به ما نداشته، امیدواریم بعد از این مورد حمایت قرار گیریم.

◆ نظرتان راجع به شکل برگزاری جشنواره چیست؟

▲ مثل بقیه جشنواره‌ها مدت جواب متن و شروع تمرینات بسیار کم بود ولی ما کارمان را زودتر شروع کردیم.

◆ بین المللی شدن جشنواره چه تأثیری در تئاتر ایرانی خواهد داشت؟

▲ طبیعتاً برگزاری جشنواره به این شکل فرصتی برای تبادل فرهنگی است. خصوصاً در زمینه تئاتر سالهاست که این فرصت ایجاد نشده است. اگر این جشنواره زمینه‌ای برای تبادل فرهنگی و علمی مخصوص هنر نمایش فراهم آورد بسیار مفید است که هنرمند معاصر ما در جریان وقایع تئاتری روز دنیا قرار بگیرد چیزی که تا به حال برایش امکان نداشته و انگار هنرمند تئاتر ایران پشت‌قله‌ای که امکان ارتباط با هنر جهان نداشته قرار گرفته بود و حالا امکان ارتباط بوجود آمده است که امیدواریم ادامه پیدا کند.

نمایش بر حدس و گمان استوار است. ◆ در زمینه اجرا چه نکاتی را مد نظر داشته‌اید و آیا از روش‌های سنتی نمایش ایرانی بهره برده‌اید؟

▲ بله، از روش‌های سنتی استفاده کرده‌ام و این بستگی به طلب کردن هر بخشبند در متن دارد که هر بخشبند یک شکل نمایشی دارد که اساساً نقالی یا پرده خوانی به‌عنوان نقطه اتصال آن بکار می‌رود و برخی مواقع موسیقی چنین کاری را انجام می‌دهد.

◆ چه مدت تمرین کرده‌اید و مرکز با شما چه همکاری‌هایی داشته است؟

▲ سه ماه تمرین نه چندان مداوم داشته‌ایم که با توجه به ترافیک سالنها و نبودن سالن تمرین مشکلات فراوانی داشته‌ایم که برخی از این مشکلات با یاری رئیس تئاتر شهر

میهمانان جشنواره در مرقد مطهر

امام (ره)

روز سه شنبه میهمانان خارجی هفدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر در مرقد مطهر امام راحل حضور یافتند و نسبت به رهبر انقلاب ادای احترام کردند. شایان ذکر است که این مراسم بنا به درخواست میهمانان خارجی صورت گرفت.

◆ آقای شکر خدا گودرزی با نمایش یادگار زیران در جشنواره شرکت دارید. چه ویژگی‌هایی در متن باعث انتخاب آن شد؟

▲ متن انتخاب نشد، بلکه با گفتگویی که با آقای باستانی داشتیم متن به تدریج نوشته شد. زیرا به فکر اجرای نمایشی بودیم که بتواند کلیه ویژگی‌های نمایش ایرانی و انواع اشکال نمایش ایرانی را داشته باشد. دنبال متنی می‌گشتیم که بتوان این اشکال را در آن ریخت و ظرفیت پذیرش تمامی اشکال نمایش ایرانی را داشته باشد.

بنابراین از بین متون کهن متن "یادگار زیران" یا اصطلاحاً "یادگار زرین" که متنی پهلوی است انتخاب شده و با مدد از شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی با آقای باستانی به توافق اولیه دست یافتیم. ضمناً ما دنبال شکلی از اجرا بودیم که نه تنها شناخته شده‌ترین اشکال نمایش ایرانی یعنی تعزیه، سیاه بازی، تخت حوضی، نقالی، پرده خوانی، زورخانه و معرکه گیری و ... را داشته باشد بلکه از اشکال به استنباط ما نمایشی، که جنبه کهن‌تری دارد مانند خنیاگری و امثال آن نیز استفاده کردیم و علی‌رغم مطالعات گروه در این خصوص نحوه ارائه این شکل

تمرین در کارخانه یخ!

گفتگو با مجید پرهیز و ثوق کارگردان نمایش جُل پشت‌ها

فوزیه رجبی

هیچ نمایشی اجرا نمی‌شود و سالنی در دست تعمیر است که الان حدود ۷، ۸ سال است که تعمیر آن را شروع کرده‌اند و امیدوارم در ۱۱ و ۱۲ سال دیگر آماده شود! ولی این نمایش را ما در سالن کارخانه یخ تمرین کردیم با امکانات شخصی، چون امکانات دولتی آنجا وجود ندارد. ولی با این وجود فرماندار آنجا آدم هنرمند و هنر دوستی است. مسئول جهاد و مسئول ارشاد به ما دلگرمی می‌دادند ولی امکانات ندارند که به ما بدهند.

◆ چه انتظاری از مرکز هنرهای نمایشی دارید؟

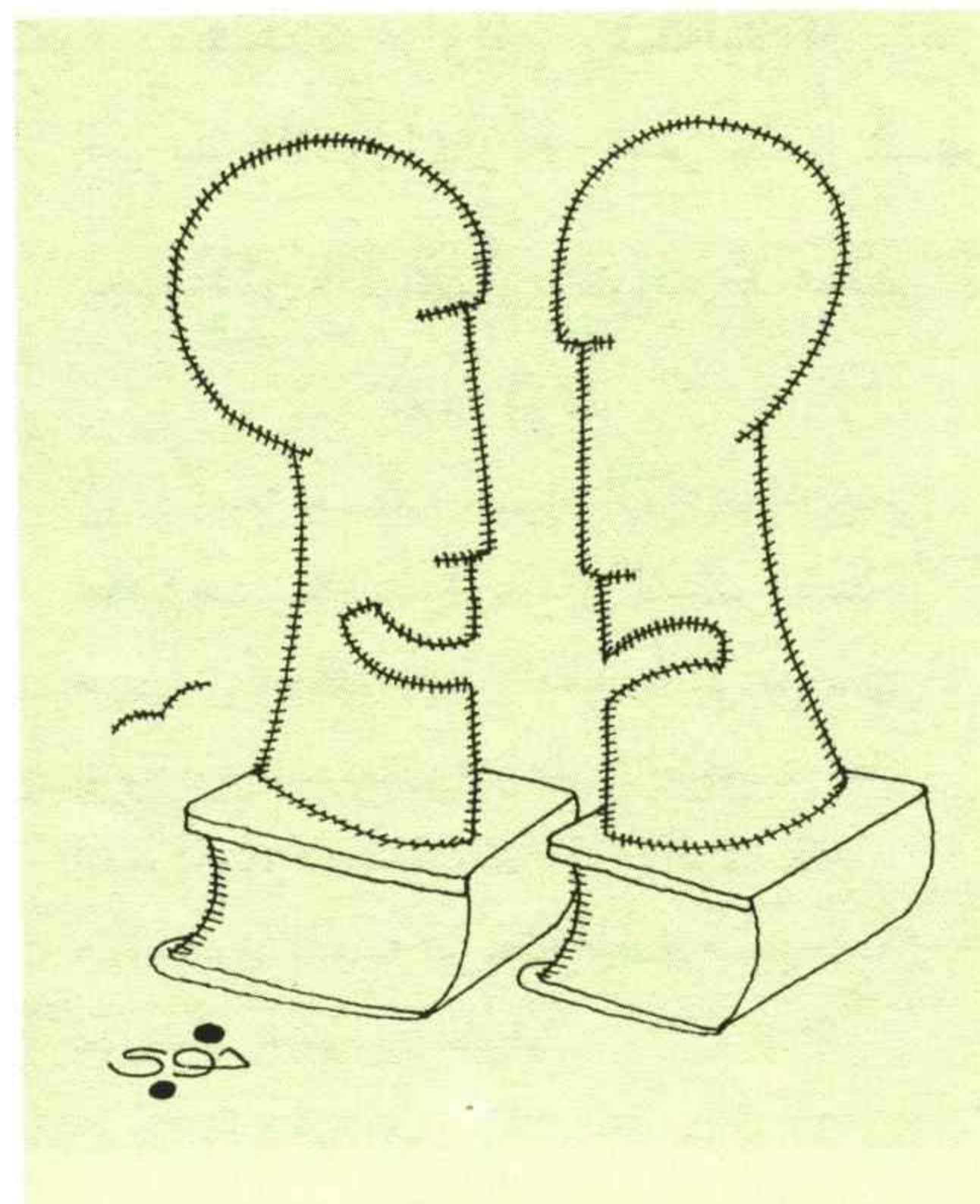
◀ مسئله آموزشی به طور کلی فراموش شده است. قبلاً مجله نمایش و کتابهایی را به همراه جزوات برای ما ارسال می‌کردند که حرکت بسیار مثبتی بود، همه اینها فراموش شده است من علت آن را نمی‌دانم و دیگر اینکه به نظر می‌رسد هیچ پژوهشی جدی صورت نمی‌گیرد.

ما پژوهشگاهی در این مورد نداریم که با رویدادهای تئاتر در جهان آشنا شویم. مرکز هنرهای نمایشی باید در این زمینه‌ها اقدام کند.

◀ البته همینطور است ولی بستگی دارد که حضور به چه دلیل باشد. حضوری که ما در اینجا مفتخر به آن شدیم سبب می‌شود تا احساس مسئولیت بیشتری کنیم و ما را وادار می‌کند که برویم و کارها را ببینیم و متوجه شویم که رمز موفقیت آنها چه هست و با تکنیک‌های علمی و عملی که در کار هست آشنا شویم و اگر بتوانیم آنها را در کارهایمان به کار ببندیم.

◆ امکانات شما در شهرستان در چه حدی است؟

◀ آنجا نمایش به صورت اجرای عمومی وجود ندارد و بیشتر نمایش را به صورت جُنکها و مراسم ویژه و چون سالن ندارد

◆ از چه شهرستانی و چه نمایشی را برای بخش مسابقه دارید؟

◀ به نام خدا. سید مجید پرهیز و ثوق هستم کارگردان نمایش «جُل پشت‌ها» از شهرستان کهگیلویه دهدشت که در بخش مسابقه شرکت کردم.

◆ از اینکه کارتان در بخش مسابقه یک جشنواره بین‌المللی پذیرفته شده چه احساسی دارید؟

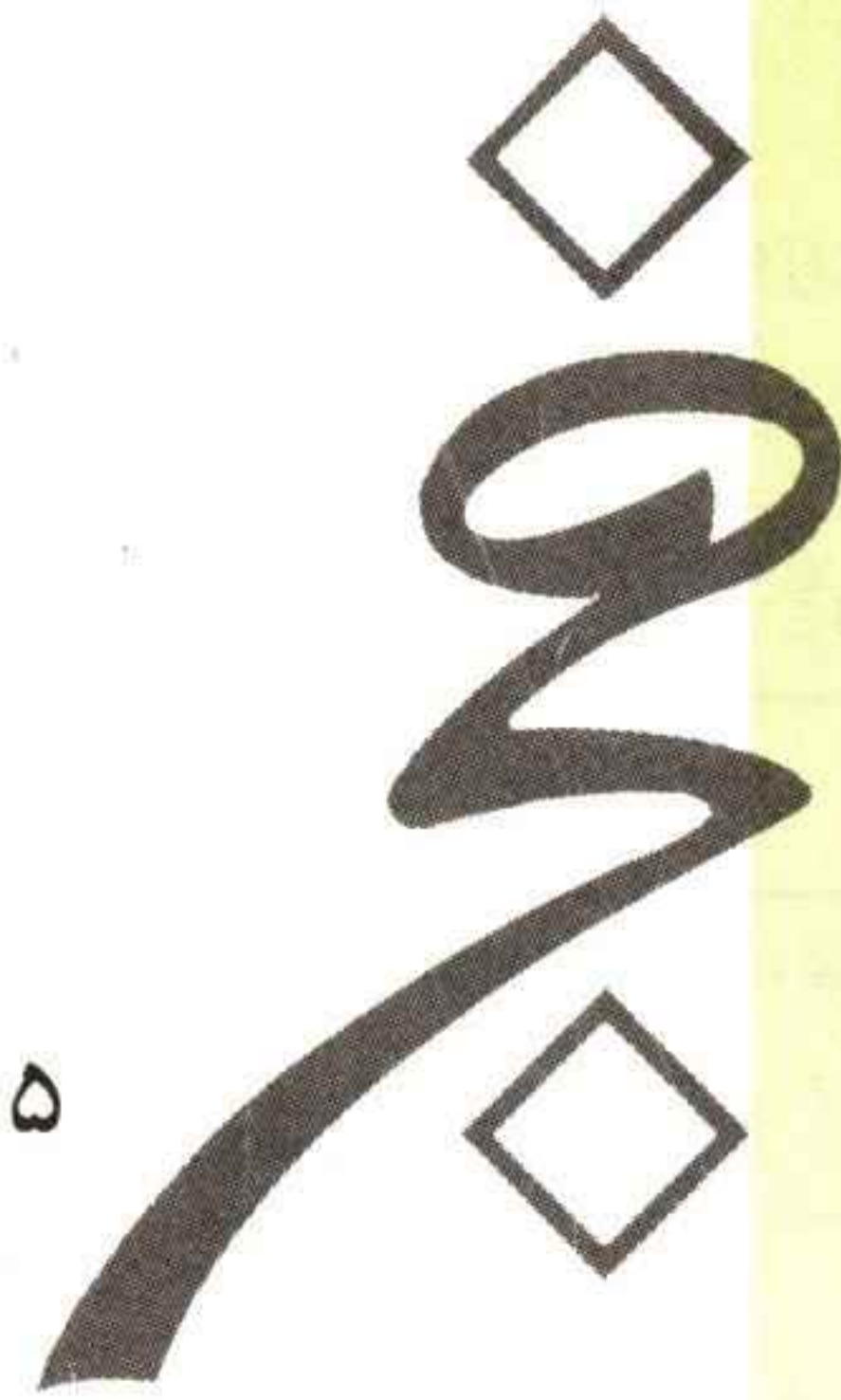
◀ احساس خودباوری و اینکه تکیه کردیم بر همت بچه‌ها و از توکلی که پیشه خود قرار دادیم و از اینکه موفق شده‌ایم، خوشحال هستیم.

◆ آیا سالهای گذشته هم در جشنواره فجر حضور داشته‌اید؟

◀ بله یک سال در بخش جشنواره جشنواره‌ها به عنوان دستیار کارگردان و سال گذشته به عنوان دستیار کارگردان در بخش مسابقه و امسال به عنوان کارگردان شرکت کردیم.

◆ فکر می‌کنید حضور در جشنواره چه کمکی به شما می‌کند آیا در ارتقای سطح دید شما نسبت به تئاتر مؤثر است؟

علم از ثروت بهتر است

۵ سؤال، ۵ جواب از هنرمندان خیابانی جشنواره هفدهم

گزارشگر: وحید لک

اسب چوبی: علی سوزنچی از مشهد

۱- با چه وسیله‌ای به تهران آمدید و آیا از طرف اداره کل شهرستان خود حمایت مالی شدید؟

قطار - کلاً ۵۰۰۰۰۰ ریال دارند

۲- اقامت در هتل به چه صورت بوده است؟

مشکلی نداریم

۳- درباره نمایش خود مختصری توضیح دهید؟

یکی از سنتهای خراسان را دستمایه قرار دادیم، با حرکات موزون و رقصهای محلی و نقالی و همچنین برپایی مسابقه‌ای بین مردم و دادن جایزه به آنها

۴- جشنواره هفدهم را چگونه می‌بینید؟

شب افتتاحیه بازتاب جهانی خوبی داشته و خیلی باشکوه و با عظمت برپا شد. و کلاً تئاتر خیابانی از تئاتر صحنه موفق‌تر بوده است.

۵- آیا نظراتی برای بهتر شدن کارناوال اختتامیه دارید؟

اگر مخلوطی از نمایشهای سنتی با لباس و وسایل به صورت جداگانه با جذابیت اجرا شود خوب است.

گوهر شب چراغ: حسن قادری از قوچان

۱- با چه وسیله‌ای به تهران آمدید و آیا از طرف اداره کل شهرستان خود حمایت مالی شدید؟

اتوبوس کرایه‌ای - ۲۰۰۰۰۰ ریال دادند

۲- اقامت در هتل به چه صورت بوده است؟ مشکلی نداریم و تشکر می‌کنیم.

۳- درباره نمایش خود مختصری توضیح دهید؟

پیام کار ما اینست که علم بهتر از ثروت است.

۴- جشنواره هفدهم را چگونه می‌بینید؟

جشنواره امسال نه بد بود و نه خوب، چون هر جشنواره‌ای زحمت دارد و آنچنان هم خوب نبود چون ما آمدم تا تجربه کسب کنیم ولی برنامه هر روز ما اجرای کار خودمان و آمدن به هتل است.

۵- آیا نظراتی برای بهتر شدن کارناوال اختتامیه دارید؟

پیام خاصی ندارم.

لیونه: سید یونس آبسالان از یاسوج

۱- با چه وسیله‌ای به تهران آمدید و آیا از طرف اداره کل شهرستان خود حمایت مالی شدید؟

با اتوبوس - ۱۰۰۰۰۰۰ ریال دادند.

۲- اقامت در هتل به چه صورت بوده است؟ نسبت به سالهای گذشته پیشرفتی نکرده.

۳- درباره نمایش خود مختصری توضیح دهید؟

این اولین تجربه خیابانی من بود، سعی کردم کار آئینی به همراه موسیقی ارائه کنم.

۴- جشنواره هفدهم را چگونه می‌بینید؟

جشنواره امسال به لحاظ کمیت و کیفیت نسبت به قبل بهتر شده البته مشکل خرید بلیط هم

اضافه شده است.

۵- آیا نظراتی برای بهتر شدن کارناوال اختتامیه دارید؟

شرکت همه گروهها با استفاده از موسیقی سنتی همراه با رقص و اجرا با رنگهای مختلف در قسمتهای متنوع.

کوسه گلین: حسین عباسی از زنجان

۱- با چه وسیله‌ای به تهران آمدید و آیا از طرف اداره کل شهرستان خود حمایت مالی شدید؟

کمک مالی نشده و با قطار به خرج خودمان آمدم.

۲- اقامت در هتل به چه صورت بوده است؟

مشکلی نبوده و راضی هستیم

۳- درباره نمایش خود مختصری توضیح دهید؟

مراسم تغییر شکل یافته کوسه برنشین زمان ساسانی هاست که جنبه نمایش و همچنین استفاده از ساز باعث برقراری ارتباط ما با مخاطبین شد.

۴- جشنواره هفدهم را چگونه می‌بینید؟

متأسفانه یکی دو کار بیشتر ندیدیم چون دیر رسیدیم و بلیطها رزرو شده بود.

۵- آیا نظراتی برای بهتر شدن کارناوال اختتامیه دارید؟

قطعاً از نمایشها به‌طور سیار اجرا شود همچنین استفاده از نمایشهای روایی مثل تعزیه

*****

پیشینه شانزده دوره جشنواره تئاتر فجر

سیدوحید ترحمی مقدم

چهاردهم	سیزدهم	جشنواره
۲۷ دی الی ۵ بهمن ۱۳۷۴	۱۲ الی ۲۰ اسفند ۱۳۷۳	تاریخ برگزاری
۳۰۱ نمایش	۲۳۵ نمایش	گروه متقاضی
۱۱۶ نمایش از تهران - ۱۸۵ نمایش از شهرستان		
۱۲۵ نمایش (۴۵ متن تهران - ۸۰ متن از شهرستان)	۵۱ متن در بخش مسابقه	متن های پذیرفته شده
۳۰ نمایش	۸۴ نمایش	گروه شرکت کننده
۳۰ طرح	۳۲ نمایش	تعداد متقاضی بخش خیابانی
	۱۴ نمایش	آثار مورد بازیابی
۹ نمایش	۹ نمایش	نمایشهای شرکت کننده خیابانی
۸ مکان		مکان های برگزاری خیابانی
۱۷۲ اجرا		تعداد اجرا نمایشهای خیابانی
	۷۹ پوستر	بخش انتخاب بهترین پوستر
	۳۰ نفر	بخش انتخاب بهترین عکس
	۱۹ تالار و فرهنگسرا	تالارهای برگزاری
گردهم آبی بررسی نمایش در ایران از ۲۵ تا ۲۷ دی ماه		عنوان سمینارها
۱۱ نفر		تعداد سخنرانان سمینار
موزه هنرهای معاصر		محل برگزاری سمینار
۳ بخش		بخش های مختلف جشنواره
جشنواره جشنواره ها ۲۳ نمایش		
جنبی ۳۴ نمایش		
مسابقه ۲۷ نمایش		
بخش مسابقه ۵ نفر		هیئت داوران
بخش خیابانی ۳ نفر		
بخش مسابقه - بازیگر زن ۳ نفر		منتخبین جشنواره
بازیگر مرد ۳ نفر		
متن ۳ نفر		
طراحی ۱ نفر		
موسیقی ۱ نفر		
بازیگر نوجوان ۱ نفر		منتخبین بخش خیابانی
بازیگر مرد ۱ نفر		
کارگردانی ۱ نفر		
متن ۱ نفر		

استقبال از کتابهای انتشارات نمایش

۲- رستم و سهراب (مجموعه سه نمایشنامه) به روایت «پری صابری» نموده است. همچنین کتاب «کاتاکالی» ترجمه دکتر جلال ستاری و نخستین شماره «فصلنامه تئاتر» زیر چاپ است که در روزهای آینده در سالن های نمایش عرضه می شود.
واحد انتشارات

علاقه مندان ما را بر آن می دارد که برای رشد و اعتلای فرهنگ کتابخوانی با دلگرمی بیشتر فعالیت خود را پی گیری کنیم. همچنین به مناسبت هفدهمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر واحد انتشارات نمایش اقدام به چاپ کتاب های:
 ۱- بکت و تئاتر معنا با ختگی نوشته «جیمز رابرتس» ترجمه: «حسین پاینده»

انتشارات نمایش همزمان با هفدهمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر در تالارهای وحدت، اصلی، چهارسو، مولوی و تالار میراث فرهنگی غرفه های فروش کتاب خود را دایر نموده است. علاقه مندان می توانند جهت تهیه کتاب مورد نظر خود به این سالن ها مراجعه کنند.
 استقبال فراوان دانشجویان و دیگر

- A. Soozanchi, from Mashhad says that "The Wooden Horse" depicts one of the traditions in Khorasan. In his opinion, street theatre has been more successful than stage theatre.
- H. Ghaderi, from Ghoochan, says that their attending the festival is meant to gain experience.
- S.Y. Absalan, from Yasooj, is the director of "Lioneh" Which is his first experience. He says that the 17th Fadjr Theatre Festival is qualitatively and quantitatively better than the previous ones.

Report on 16 Fadjr Theatre Festivals The Thirteenth

235 theatrical troupes applied for the 13th Fadjr Theatre Festival (Feb. 1-9). 84 troupes and 51 plays were accepted. The productions were staged in 19 halls. Nine out of 32 street theatres were also accepted.

The Fourteenth

The 14th Fadjr Theatre Festival was held from Jan. 17 to 25. 125 plays were accepted and performed in eight halls. There were also 172 performances by street theatrical troupes. In a conference on "Theatre in Iran", held from Jan. 15 to 17, 11 speakers made speeches. Five critics of contest section selected three actresses, three actors, three plays, one stage designer, and one musician as the bests of the festival. Three critics of street theatre section chose one actor, one director, and one play as the bests of street theatre.

New Namayesh Publications

Namayesh Publishers, coincident with the 17th International Fadjr Theatre Festival, has inaugurated bookstores in Vahdat, Main, Charsoo, Molavi, and Cultural Heritage halls. Since university students and others interested in theatre have paid special attention to our cultural activities, we are highly motivated to continue them to help improve studying in the society.

The Namayesh publication on the occasion of the 17th International Fadjr Theatre Festival, has published the following books:

1- Beckett and the Theatre of Absurd. Written by: James Roberts
Translated by: Hosein Payandeh

2- Rustam and Sohrab (A Collection of three plays), By: Pari Saberi

It is mentionable that "Kathakali" translated by Jalal Sattari and Namayesh magazine, (Monthly Review) are being published. They are going to be presented in the theatre halls during the festival.

A Reprint on the Sixth Criticism Session

An Epidemic of Reading Shah Nameh

An Interview With F. Talebi

An Interview With Sh. Goudarzi

An Interview with Those Participating in the 17th Street Theatre Festival

Report on 16 Fadjr Theatre Festivals

New Namayesh Publications

English Section

Namayesh

**The 17th International Fadjr Theatre Festival
Tehran, 21st January to 4th February**

General editor: **Laleh Taghian**

Cast: **F. Kobarian, Sh.Yoosefi, F.Shafie, L.Minaie, F. Sarmadi, S.Khodaparasti**

A Reprint on the Sixth Criticism Session

In the sixth criticism session, "The Midsummer Night's Dream" written by Shakespear and directed by Karimi Hakkak was discussed. According to one of the critics, this work is one of the best comedies written by Shakespear. The performance of this play should be a reflection of literature as well.

An Epidemic of Reading Shah Nameh

"Foroud the Son of Siavosh", written by H. Bastani and directed by M. Mo'taref, was performed in Sayeh Hall and well received. The playwright made an effort to write the work but the director's hasty performing of the play is obvious. The actors interrupt each other in such a way that there is no harmony.

An Interview With F. Talebi

"Monsieur Means Violin" is an adaptation of a story by F. Talebi. The dramatic features of this play, which depicts the playwright's childhood, has attracted Atefi's attention. Atefi is a director who has recently dealt with monologues reasoning that in monologues, man's loneliness is better presented. He believes that such performances cannot achieve success without good actors.

An Interview With Sh. Goudarzi

According to Sh. Goudarzi, the director, Yadegar-e Zarir has gradually achieved its final version. The playwright and director, who are both members of Peyvand Theatrical Troupe, have selected this mythological tale and used the Iranian well-known dramatic methods to achieve the final version of this play. Goudarzi hopes that the internationalization of the Fadjr Theatre Festival provides us with the opportunity of being in contact with the current theatrical experiences.

An Interview with Those Participating in the 17th Street Theatre Festival